

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
--------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

·Ιστορία	9
·Έκκλησία	21
·Διοίκηση	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ

Σταυροφορίες	36
Δυναστεία οίκου Γκιζών	41

ΑΜΕΣΗ ΒΕΝΕΤΙΚΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗ

·Ιστορία	56
·Έκκλησία	125
Διοίκηση—Φρουρά—Πληθυσμός	149
·Άμυνα—Έξωμβουργο	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΑΞΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Α) 'Επώνυμα, τοπικά ἐπίθετα, τοπωνύμια	204
Β) Οικισμοί	210
Γ) 'Αμφίεση—Στολισμός	227
Δ) Γεωργία—Κτηνοτροφία—Δενδροκομία	232
Ε) Καλλιτεχνία—Οίκοτεχνία—Βιοτεχνία	254
ΣΤ) 'Εμπόριο—Νομίσματα—Μέτρα—Σταθμά	287
Ζ) 'Εθιμογραφία	292
Η) Νοσήματα—Θεραπεία	336
Θ) Παιδεία	357
Ι) Βιβλιογραφία	362

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Α' ΒΙΒΛΙΑ

- 1) Τό παίγνιον ώς μέσον ἀγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου, 'Αθῆναι 1935.
- 2) Βιογραφία τῆς Μοναχῆς Πελαγίας τῆς Τήνου, 'Αθῆναι 1969.
- 3) Τό 'Ιερό τοῦ Ποσειδώνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης στὰ Κιόνια τῆς Τήνου, 'Αθῆναι 1970.
- 4) 'Ο Ταξιάρχης τῆς Ιῆνου, 'Αθῆναι 1971.
- 5) 'Η Ἀγία Τριάδα τῆς Γύρλας (Τήνου), 'Αθῆναι 1971.
- 6) Βιογραφία τῆς Ἀγίας Μοναχῆς Πελαγίας Τήνου, 'Αθῆναι 1972.
- 7) Τό γλωσσικό ίδιωμα τῆς Τήνου, 'Αθῆναι 1973.
- 8) Le sanctuaire de Poseidon et d'Amphitrite à Kionia de Tinos, 'Αθῆναι 1973.
- 9) 'Η Ἀρχαία Τήνος, 'Αθῆναι 1974.
- 10) Οι ἔκκλησίες καὶ τὰ προσκυνήματα τῆς Τήνου, 'Αθῆναι 1974.

Β' ΜΕΛΑΤΕΣ, ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΛΠ.

Ταῦτα ἀναφέρονται στούς κατωτέρω τομεῖς πολιτισμοῦ τῆς Τήνου.

1) Σπηλαιολογία	7) Λαογραφία
2) Ἀρχαιολογία	8) Ἡθογραφία
3) Γεωργία	9) Γραμματολογία
4) Ἐκκλησία	10) Καλλιτεχνία
5) Παιδεία	11) Γλωσσολογία
6) Ἰστορία	12) Τουρισμός

Κατωτέρω παρέχομε ἀριθμητικό πίνακα τούτων καθώς καὶ τῶν ἐντύπων στὸ δόπονα καταχωρούνται.

1) Ἡμερολόγια ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ	2
2) Περίοδικό ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ—ΚΥΚΛΑΔΙΚΑ	3
3) Ἐφημερὶς ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ	9
4) » ΤΗΝΟΣ	2
5) » ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ	4
6) » ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΝΩΣΕΩΣ ΓΕΩΡΓ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	10
7) » ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ	14
8) » ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΝ ΦΩΣ	64

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Ο Μεσαίωνας ἀρχίζει ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 4^{ου} μ. χ. αἰῶνα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἐπήλθεν ὁ τελικὸς διαχωρισμὸς τοῦ ἑνιαλοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους σὲ δυτικὸ μὲ πρωτεύοντα τὴν Ρώμην καὶ σὲ ἀνατολικὸ μὲ πρωτεύοντα τὸ Βυζάντιο ποὺ μετονομάστηκε ἀργότερα Κωνσταντινούπολη, 'Ο Μεσαίωνας τελειώνει μὲ τὴν ἔλωση καὶ πτώση τῆς Κωνσταντινούπολεως ποὺ ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1453 μ. Χ. καὶ τὴν ὑποταγὴ τῆς στοὺς Τούρκους. Ἐπακολούθησε μετέπειτα καὶ η ὑποδούλωση διλοκληρης τῆς Βυζαντινῆς ιδεοκρατορίας.

'Η Τήνος εἶχεν ὑποταχθῆ στοὺς Τούρκους τελευταία ἀπὸ δλα τὰ διαιρέσματα τοῦ 'Ελληνικοῦ χώρου κατὰ τὸ ἔτος 1715 μ. Χ. Τοῦτο ὀφείλεται τόσο στὴν ἐνίσχυση καὶ ὑποστήριξη τῆς Βενετικῆς Δημοκρατίας δσο καὶ στὴν εὑψυχία καὶ γενναιότητα τῶν Τηνίων, καὶ στὸν φυσικὸ καὶ ἀπόρθητο φρούριο τοῦ Ἐξωμπούργου. Ἐπάνω στοὺς ἀποτόμους βράχους τοῦ εἰχαν θραυσθῆ καὶ ἀποκρονούσθη περὶ τὶς δέκα ἔφοδοι ὁργανωμένου Τουρκικοῦ στρατοῦ. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸν φρονοῦμε πὼς εἰδικὰ γιὰ τὴν Τήνον ἢ λήξη τῆς Μεσαιωνικῆς ἐποχῆς πρέπει νὰ τοποθετηθῆ στὸ ἔτος τῆς ὑποταγῆς τῆς στοὺς Τούρκους (1715 μ. Χ.) καὶ τοῦτο γιατὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς οἱ ἀξιέσ πολιτισμοῦ τοῦ Μεσαίωνα παρέμειναν ἀναλλοίωτες καὶ δὲν ἀνεφάρησαν στοιχεῖα ποὺ νὰ δείχνουν τὸν τερματισμό τῆς καὶ τὴν ἀνατολὴν τῆς καινούργιας ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως. Τὴ μακρὰ αὐτὴ ἐποχὴ τοῦ Μεσαίωνα ποὺ ἐκράτησε περὶ τὰ 1350 χρόνια διαχωρίζομε.

α) Στοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους παν ἀρχίζουν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 4^{ου} αἰῶνα μ. Χ. καὶ λήγουν στὸ ἔτος 1204 μ. Χ. καὶ

β) Στὴ Βενετοκρατία ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἔτος